

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС
ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ

ГУЛИСТОН ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ

БИОЛОГИЯ КАФЕДРАСИ

«Чорвачилик асослари» фанидан мустақил иш
топшириқлари

5620500 – Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштириш, сақлаш ва уларни
дастлабки қайта ишлаш технологияси бакалавр йўналишлари учун
мўлжалланган

ГУЛИСТОН- 2017

“Чорвачилик асослари” фанидан тузилган мустақил иш топшириқлари 5620500 - Қишлоқ хўжалик маъсулотларини етиштириш, сақлаш ва уларни дастлабки қайта ишлаш технологияси бакалавр йўналишлари учун Олий ва Ўрта махсус таълим вазирлиги томонидан ишлаб чиқилган ва рўйхатга олинган (№ БО 5620100 - 3.06) наъмунавий ўқув дастури ва ўқув режасига мувофиқ тайёрланди.

Тузувчи: қ.-х. ф.н. доц. в.б. Т.Турдиқулов

Тақризчи: Биол.фан.док.,проф. И.З.Ахметов

Университет

Кириш

“Чорвачилик асослари” фанидан мустақил иш топшириқлари Олий ва Ўрта махсус таълим вазирлигининг 2005 йил 21 февралдаги 34-сонли буйруғига ва Гулистон давлат университетида ишлаб чиқилган махсус низомга асосан тузилган бўлиб, 36 соатга мўлжалланган.

Мустақил ишнинг асосий мақсади-талабнинг ўқув ва лаборатория машғулотларини мустақил равишда бажариш учун зарур бўлган билим ва кўникмаларни шакллантириш ва ривожлантиришдир.

Мустақил ишнинг асосий вазифалари- фан бўйича янги билимларни мустақил тарзда пухта ўзлаштириш кўникмаларига эга бўлиш, керакли маълумотларни излаб топиш, ахборот манбалари ва манзиллардан самарали фойдаланиш, ўқув ва илмий адабиётлардан, интернет маълумотларидан фойдаланиш, маълумотлар базасини ташкил қилиш, иш натижаларини экспертизага тайёрлаш, топшириқларни бажаришда тизимли ва ижодий ёндошиш, ишлаб чиқилган ғоя таклифларни ҳимоя қилиш.

Ушбу мақсад ва вазифалардан келиб чиққан ҳолда, мазкур фандан 9 та мустақил иш топшириқлари тузилди ва талабалар томонидан бажарилиши учун тавсия этилмоқда.

«Чорвачилик асослари» фанидан талаба томонидан бажариладиган мустақил иш топшириқларига ажратилган соат ва рейтинг балл

№	Мавзулар	Ажратилган соат	Бериладиган балл
1	Қишлоқ хўжалик ҳайвонларининг анатомияси ва физиологияси	4	2
2	Қишлоқ хўжалик ҳайвонларининг индивидуал ривожланиши (онтогенез)	4	2
3	Ўзбекистонда районлаштирилган қорамол, қўй, эчки, чўчка, от ва парранда зотлари ва уларнинг маҳсулотларини такомиллаштириш услубларини ўрганиш.	4	2
4	Чорвачилик маҳсулотини ишлаб чиқишнинг илмий ва амалий асослари, уларни Давлат стандарти талаби асосида етиштириш.	4	2
5	Маҳсулотларга бирламчи ишлов бериш ва маркетинг хизмати кўрсатишда илғор фермер хўжаликларидаги технологик жараёнлар.	4	2
6	Қишлоқ хўжалик ҳайвонларининг экстеръери ва уни баҳолаш	4	2
7	Чорва молларининг озиқа моддаларга талабини аниқлаш.	4	2
8	Саноат асосида парранда маҳсулоти етиштиришнинг технологик жараёни	4	2
9	Маълум адабиётлардан ва интернетдан мавзуга оид маълумотлар тўплаш ва реферат тайёрлаш	4	4
	Ж а м и	36	20

I. Маърузалар:

1-мавзу. Қишлоқ хўжалик ҳайвонларининг анатомияси ва физиологияси

1-топириқ: Мавзу матнини ўзлаштириш асосида қуйидаги бандларга ёзма ва оғизаки жавоб беринг:

1.1. Организимнинг тузилиши ва функцияси тўғрисида тушунча ҳосил қилинг.

1.2. Таянч ҳаракатланиш органларининг тузилиши ва функциясини ўрганинг.

1.3. Овқат ҳазим қилиш, жинсий органлар системасининг тузилиши ва функциясини ўрганинг.

1.4. Нерв системаси, унинг классификацияси ва вазифалари тўғрисида маълумотга эга бўлинг.

1.5. Ички секреция безлари, моддалар ва энергия алмашинувини ўрганинг.

Адабиётлар:

1. Икромов Т.Х. “Чорвачилик”. Т. “Меҳнат” 1985. 10-17 б
2. Икромов Т.Х. - Қишлоқ хўжалик ҳайвонларининг анатомияси ва физиологияси. Т. “Шарқ”. 2001, -175 б

2-мавзу. Қишлоқ хўжалик ҳайвонларининг индивидуал ривожланиши (онтогенез)

2-топириқ: Мавзуни ўрганишда қуйидаги саволларга жавоб беринг.

2.1. Жинсий хужайраларнинг ривожланиши ва оталанишини ўрганинг.

2.2. Қушлар ва сут эмизувчиларининг эмбрионал тараққиётини ўрганинг ва фарқини аниқланг.

2.3. Қишлоқ хўжалик ҳайвонлари ўсиши ва ривожланишининг асосий қонуниятларини ўрганинг.

Адабиётлар:

1. Икромов Т.Х. “Чорвачилик”. Т. “Меҳнат” 1985. 34-37 б
2. Икромов Т.Х. - Қишлоқ хўжалик ҳайвонларининг анатомияси ва физиологияси. Т. “Шарқ”. 2001, 32-53 б

3-мавзу. Ўзбекистонда районлаштирилган қорамол, қўй, эчки, чўчқа, от ва парранда зотлари ва уларнинг махсулотларини такомиллаштириш услубларини ўрганиш.

3- топшириқ: Адабиётлардан фойдаланган ҳолда қуйидаги саволларга жавоб беринг:

- 3.1. Ўзбекистонда районлаштирилган қорамол зотлари, маҳсулдорлик кўрсаткичлари ва такомиллаштириш услубларини ўрганинг.
- 3.2. Республикамизда районлаштирилган қўй ва эчки зотлари, маҳсулдорлиги ва такомиллаштириш усулларини ўрганинг.
- 3.3. Республикамизда районлаштирилган чўчка зотлари ва маҳсулдорлик кўрсаткичларини ўрганинг.
- 3.4. Ўзбекистонда районлаштирилган от ва парранда зотлари, уларнинг маҳсулдорлиги ва такомиллаштириш усулларини ўрганинг

Адабиётлар:

Икромов Т.Х. “Чорвачилик”. Т. “Меҳнат” 1985. 55-162-б.

4-мавзу. Чорвачилик маҳсулотини ишлаб чиқишнинг илмий ва амалий асослари, уларни Давлат стандарти талаби асосида етиштириш.

4- топшириқ: Мавзуни ўрганишда қуйидаги саволларга жавоб беринг:

- 4.1. Сигирларнинг сут маҳсулдорлиги, сутнинг миқдори ва сифатига таъсир қилувчи омилларни ўрганинг.
- 4.2. Чорва молларининг гўшт маҳсулдорлиги ва унинг сифатига таъсир этувчи омилларни аниқланг.
- 4.3. Паррандаларни боқиш ва парваришлашнинг тухум ҳамда гўшт маҳсулдорлигига таъсир этувчи омилларини ўрганинг.

Адабиётлар:

Икромов Т.Х. “Чорвачилик”. Т. “Меҳнат” 1985. 72-161б.

5-мавзу. Маҳсулотларга бирламчи ишлов бериш ва маркетинг хизмати кўрсатишда илғор фермер хўжаликларидаги технологик жараёнлар.

5- топшириқ: Мавзуни ўрганинг ва қуйидаги саволларга жавоб беринг:

5.1. Илғор фермер хўжаликларида сутга дастлабки ишлов бериш технологиясини ўрганинг.

5.2. Республикамизнинг илғор фермер хўжаликлари ва кичик корхоналарида гўшт маҳсулотларини қайта ишлаш технологияси билан танишиб чиқинг

5.3. Илғор фермер хўжаликларида тухум ишлаб чиқариш, қайта ишлаш ва маркетинг хизматини ўрганинг.

Адабиётлар:

1. Икромов Т.Х. “Чорвачилик”. Т. “Меҳнат” 1985. - 162б.

2. Носиров У ва б. “Фермер бўламан” Т. “Меҳнат” 2002. –95 б.

3. Абдолниёзов Б.О. - Чорвачилик асослари. Дарслик, «Ношир», 2010, 180-187 б.

II. Лаборатория иши ва амалий машғулотларга тайёргарлик кўриб келиш

1-мавзу. Қишлоқ хўжалик ҳайвонларининг экстеръери ва уни баҳолаш

1-топириқ. Мавзуни ўрганишда қуйидагиларни амалда бажаришни ўрганинг

Ҳайвонларни экстеръерига кўра баҳолаш усуллари билан танишиб чиқинг.

Кўз билан чамалаб баёолаш усулини ўрганинг ва бу усулнинг ижобий ҳамда салбий томонларини аниқланг.

2.1.3. Ҳайвонларнинг тана қисмларини ўлчаш асосида тана тузилишининг индексларини ҳисоблаш йўли билан экстеръеоини баҳолаш усулини ўрганинг.

Адабиётлар:

Икромов Т.Х. “Чорвачилик”. Т. “Меҳнат” 1985. 39-40-б.

2-мавзу: Чорва молларининг озиқа моддаларга талабини аниқлаш.

2-топириқ. Лаборатория ишини бажариш учун қуйидаги меъёрий ҳужжатлар ва адабиётлар билан танишиб чиқинг.

Ҳар хил маҳсулдорликка эга бўлган соғин сигирларнинг озиқа моддаларга талабини аниқланг ва кунлик рационини тузинг.

Бўрдоқига боқиладиган қорамоллар учун озиқа нормасини аниқланг ва кунлик озиқа рационини тузинг.

Олти ойликкача бўлган ёш бузоқларни озиклантириш схемасини тузинг.

Адабиётлар:

1. Икромов Т.Х. “Чорвачилик”. Т. “Меҳнат” 1985. 18-31-б.
2. Носиров У ва б. “Фермер бўламан” Т. “Меҳнат” 2002. –95 б.
3. Калашникав А.П.ва б. «Чорва молларини озиклантириш норма ва рационлари», «Меҳнат», 1988, 6-103 б.

3- мавзу: Саноат асосида парранда маҳсулоти етиштиришнинг технологик жараёни

3-топириқ. Мавзуни ўрганишда қуйидаги зоотехник талаблари ва меъёрий хужжатларни ўрганинг ва саволларга жавоб тайёрланг:

- 2.3.1. Саноат асосида тухум етиштириш учун сертухум товуклардан фойдаланиш муддати ва тартибини аниқланг.
- 2.3.2. Саноат асосида паррандачилик фабрикаларида жўжаларни боқиш технологиясини ўрганинг
- 2.3.3. Ҳар хил усулда бройлер ўстиришнинг технологик меъёрлари, бино ҳарорати ва намлиги, озиқа сарфлаш меъёрлари билан танишиб чиқинг.

Адабиётлар:

1. Икромов Т.Х. “Чорвачилик”. Т. “Меҳнат” 1985. 18-31-б.
2. Дўстқулов С. ва б. “ чорвадорнинг ён дафтари” Т.“Меҳнат”, 199 -188 б.
3. Ислонхўжаев А. ва б. “Паррандачиликдан амалий машғулотлар”Т.”Ўзбекистон” , 1996, -242 б

III. Маълум адабиётлардан ва интернетдан мавзуга оид маълумотлар тўплаш ва реферат тайёрлаш

Топириқ. Чорвачиликка оид адабиётлар ва интернет сайтларидан қуйидаги мавзулар бўйича маълумот тўпланг ва реферат тайёрланг.

- 3.3.1. Қишлоқ хўжалик ҳайвонларининг анатомияси ва физиологиясига оид маълумотлар тўпланг.
- 3.3.2. Қишлоқ хўжалик ҳайвонларининг индивидуал ривожланишига оид маълумотлар тўпланг.
- 3.3.3. Чорвачилик маҳсулотлари ишлаб чиқаришнинг илмий асосларига оид маълумотлар тўпланг, уларни таҳлил қилинг ва реферат тайёрланг.
- 3.3.4. Маҳсулотларга бирламчи ишлов бериш ва маркетинг хизмати кўрсатишда илғор фермер хўжаликларининг иш тажрибаларига оид маълумотлар тўпланг.

Информацион - услубий таъминот.

Асосий адабиётлар:

1. Абдолниёзов Б.О. - Чорвачилик асослари. Дарслик, «Ношир», 2010, 210 б.
2. Абдолниёзов Б.О. Чорвачилик асосларидан амалий машғулотлар. Урганч, 2010, 88 б.(Ўқув қўлланма).
3. Икромов Т.Х. – Чорвачилик асослари. Дарслик. Ўқитувчи, 1996.
4. Дўстқулов С. ва бошқалар. Чорва молларини урчитиш. қўлланма. «Меҳнат», 1993
5. Ҳамроқулов Р.Ҳ. Қишлоқ хўжалик ҳайвонларини озиқлантириш. Т., 1999
6. Бутиков Л.П. Гўшт саноат асосида. Т. «Меҳнат»,1988.
7. Ислонхўжаев, Бобоев К.,Ғуломов К. Паррандачиликдан амалий машғулотлар. Т. «Ўзбекистон», 1996.

Қўшимча адабиётлар:

1. А.П. Калашников ва бошқалар. «Чорва молларини озиқлантириш норма ва рационлари», «Меҳнат», 1988.
2. Қишлоқ хўжалигида ислохотларни чуқурлаштиришга доир қонун ва меъёрий ҳужжатлар тўплами.